

Сыдыкова А.Н
Alikhan Bokeikhan University
Қазақстан, Семей
e-mail:nurgazynovnaa@mail.ru

ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫН ЦИФРЛАНДЫРУ ЖӘНЕ БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕПТІ ДАМУ

Аннотация. Жаңа ұрпақ экономикасын дамытуға, соның ішінде технологияларды әзірлеуге және енгізуге, «үлкен деректерді» сараптауға және басқарудың жаңа әдістерін енгізуге бағытталған ұлттық бағдарламаларды әзірлеу мемлекеттердің әлеуметтік-экономикалық әл-ауқаты тұрғысынан ғана емес, сондай-ақ жаһандандыру және әлемдік нарықтың басқа да қатысушыларының цифрлық даму бағдарламаларын іске асыру аясында егемендікті сақтау шарты ретінде де стратегиялық маңызды міндеті болып отыр. Бұған дейін Қазақстанда «Болашақ» халықаралық білім беру бағдарламасы басталды және «электрондық үкімет» қалыптасты. Бұл ақпараттық қоғамға өтуге, мемлекеттік басқаруды жетілдіруге, «ашық және мобильді үкіметтің» институттарын құруға, ақпараттық инфрақұрылымның корпоративтік құрылымдарға ғана емес, елдің азаматтарына да қол жетімділігін арттыруға ықпал етті.

Түйін сөздер: Цифрлық экономика, бухгалтерлік есеп, программалар, информациялық қамтамасыз ету, экономиканың трансформациясы, бухгалтерлік есеп, ақпараттық қоғам, экономиканы трансформациялау.

Сыдыкова А.Н
Alikhan Bokeikhan University
Қазақстан, Семей
e-mail:nurgazynovnaa@mail.ru

Цифровизация экономики Казахстана и развитие бухгалтерского учета

Аннотация. Разработка национальных программ, направленных на развитие экономики нового поколения, включая разработку и внедрение технологий, анализ «больших данных» и внедрение новых методов управления не только с точки зрения социально-экономической благосостояния государств, но и программ цифрового развития глобализации и других участников мирового рынка. Это стратегически важная задача как условие сохранения суверенитета в рамках ее реализации. До этого в Казахстане была запущена международная образовательная программа «Болашақ» и сформировано «электронное правительство». Это способствовало переходу к информационному обществу, совершенствованию государственного управления, созданию институтов «открытого и мобильного правительства», повышению доступности информационной инфраструктуры не только для корпоративных структур, но и для граждан страны.

Ключевые слова. Цифровая экономика, бухгалтерский учет, программы, информационное обеспечение, трансформация экономики, бухгалтерский учет, информационное общество, трансформация экономики.

Sydykova A.N.
Alikhan Bokeikhan University
Kazakhstan, Semey
e-mail:nurgazynovnaa@mail.ru

Digitalization of the economy of Kazakhstan and development of accounting

Abstract. New generation to develop economic data freezing, development of technologies and introduction of new methods of "Great data", "Great data" and the introduction of newly social for the preservation of sovereignty retinde de strategilik manyezdy mindeti bolı p otır. Bank of Kazakhstan "Bolashak" international education program was launched and "electronic government" was created. This is the institutional framework of the "open and mobile government", information infrastructure corporation for the transition to the information system, improvement of public administration. If you have pressed the button, please select an item.

Key words: Digital economy, accounting, programs, information support, conomy transformation, accounting, information society, economy transformation

Елімізде «Цифрлы Қазақстан» және «Еуразиялық одақтың негізгі бағыттарын

2025 жылға дейін цифрландыру» мемлекеттік бағдарламалары қабылданған

болатын. Оның «Цифрлық Жібек жолын іске асыру», «Адами капиталды дамыту», «Инновациялық экожүйені құру» сияқты бағыттары бар. Мұндағы басты мақсат – мемлекеттің экономикалық дамуын жеделдету және цифрлы технологиялар есебінен халықтың өмірін жақсарту, цифрлы экономиканы құруға жағдай жасау.

Қазіргі уақытта әлемдік экономика келесі заманауи тенденциялармен сипатталады:

Зерттеу мәліметтеріне сүйенсек, 2021 жылы Қазақстанда цифрлы жобаларға 200 млрд теңгеден астам инвестиция бағытталмақ. Аталған қаржы ауыл шаруашылығын цифрландыруға, IT-жобаларға, цифрлы технологияны дамытуға және облыстардағы орталықтардың инфрақұрылымына, сондай-ақ телекоммуникация, аэроғарыш және электронды өнеркәсіп саласына инвестиция салуға жұмсалмақ. Сонымен қатар «Цифрлы Қазақстан» бағдарламасы аясында келесі жылы 33 іс-шараға республикалық бюджеттен 20,9 млрд теңге қаражат қарастырылған. [1].

Алдағы бірнеше жылда цифрлық экономика белсенді дамиды болады және әлемдегі инновациялардың, бәсекеге қабілеттіліктің және экономикалық өсудің басты қозғаушы күші болады. Цифрландыру процесі бүгінде әлемнің барлық елдеріне әсер етеді.

"Цифрландыру" терминінің өзі сөзбе - сөз цифрлық құрылғылардың көмегімен байланыстың, жазудың және деректерді берудің цифрлық тәсіліне көшуді білдіреді. Кең мағынада "цифрлық визация" -бұл цифрлық ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдануға негізделген экономикалық қатынастар жүйесі. Цифрлық экономика - бұл қазіргі заманғы электрондық байланыс арналарын және электрондық құжат айналымын қолдана отырып, ақпаратты есепке алу және сақтау әдістерін қолдануға негізделген экономикалық процестердің барлық қатысушыларының өзара әрекеттесу моделі. Экономиканың бұл түрі қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды пайдалану есебінен кәсіпорын ішіндегі және контрагенттермен және мемлекеттік

органдармен қарым - қатынастардағы бизнес-процестерді барынша автоматтандыруды білдіреді. Цифрлық экономиканың табысты жұмыс істеуі үшін үш элемент қажет: инфрақұрылым (Интернетке қол жеткізу, бағдарламалық қамтамасыз ету, телекоммуникация), электрондық бизнес (компьютерлік желілер арқылы шаруашылық қызметті жүргізу), электрондық коммерция (интернет арқылы тауарларды тарату).

Цифрлық экономиканы дамытудың негізгі идеясы, егер ол экономиканың тиімділігіне және пайданың өсуіне әкелсе, цифрландыру игілік болып саналады. Цифрлық экономиканың дәстүрліге қарағанда көптеген артықшылықтары бар: ол Еңбек өнімділігі және өндіріс бірлігіне жұмсалатын шығындар тұрғысынан тиімдірек; ол төлемдердің құнын, тауарлар мен қызметтердің құнын төмендетеді, жаңа көздерді ашады; ол экономикалық процестерді басқаруды қарапайым және ашық ету арқылы Тараптардың өзара әрекеттесуін жеңілдетеді және жеделдетеді; белгілі бір шешімдер қабылдау үшін айтарлықтай аз күш қажет; Халықаралық масштабқа дейін масштабталады; сондай - ақ мемлекетте болып жатқан бар процестерге оңай интеграцияланады. Артықшылықтары тұтынушылар үшін де көрінеді - тауарлар мен қызметтердің арзандауы, оларды алу жылдамдығы; мемлекет үшін – экономиканың ашықтығы және экономикалық мониторингтің көбірек мүмкіндіктері. Сонымен қатар, цифрландыру адамдардың босатылуымен, яғни жұмыссыздықпен қатар жүретінін және бұл, мүмкін, са-мамыр болашақтың үлкен проблемасы.

Кейбір салалар цифрландыруға оңай, атап айтқанда материалдық өнім жоқ өндірістік емес салалар. Басқаша айтқанда, салада шикізат неғұрлым аз болса және ақпарат неғұрлым көп болса, цифрлық трансформация соғұрлым оңай болады. Бұл электрондық байланыс арналарын пайдаланбай қатысушылардың өзара әрекеттесуі қиын болатын ақпараттық технологиялармен байланысты салалар. Мысал ретінде қызмет көрсету саласын, сауданы, қаржы секторын,

телекоммуникацияны, бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеуді, мемлекеттік басқаруды, медиа бизнесті келтіруге болады.

Цифрлық экономикаға көшу мемлекет деңгейінде де, компания деңгейінде де кешенді шешімдер мен өзгерістерді көздейді. Цифрландыруды дамыту үдерістеріне бүкіл қоғам: мемлекет, бизнес, азаматтық қоғам және IT-қоғамдастық тартылуы тиіс.

Мемлекеттің цифрлық экономиканы дамытуға көмегі екі бөліктен тұруы тиіс: бірінші - заңнамалық базаны өзара іс – қимылдың жаңа үлгілеріне бейімдеу, сондай - ақ артық бюрократиялық және әкімшілік кедергілерді барынша азайту. Екінші бөлім - компаниялар мен халықты цифрлық жазықтыққа көшуге ынталандыру, цифрландыру жолымен жүретін компаниялар үшін қолайлы жағдайлар жасау, сондай-ақ өңірлердегі цифрлық теңсіздікті жою қажет.

Қоғамның цифрлық экономикаға сенімін қамтамасыз ететін ақпараттық және инновациялық технологиялардың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету маңызды құрамдас болып табылады.

Қазақстан жаһандық эконо-номиканы цифрландыру бойынша әлемдік үрдістерден тыс қалмады. Біз Үкіметтің экономиканы цифрландыру мәселелеріне елеулі қатысуын байқаймыз. Президенттің "Қазақстанның Үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік" жолдауы аясында 2017 жылғы 31 қаңтарда ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігі "Цифрлық Қазақстан" мемлекеттік бағдарламасын әзірледі. Іске асыру мерзімі 2018-2022 жылдарға белгіленді [2].

Бағдарламаны іске асыруға жауапты мемлекеттік органдар мен ұйымдар орталық және жергілікті атқарушы органдарды, ҚР Президентіне тікелей бағынатын және есеп беретін мемлекеттік органдарды, сондай-ақ квазимемлекеттік сектор субъектілерін тағайындады. Бағдарламаның мақсаты орта мерзімді перспективада цифрлық технологияларды пайдалану есебінен республика экономикасының даму қарқынын жеделдету және халықтың өмір сүру сапасын жақсарту, сондай - ақ Қазақстан экономикасының Болашақтың

цифрлық экономикасын құруды қамтамасыз ететін дамудың қағидатты бірақ жаңа траекториясына көшуі үшін жағдайлар жасау болды ұзақ мерзімді перспективада. Бағдарламаның міндеттері өнеркәсіп пен электр энергетикасын цифрландыру; көлік пен логистиканы цифрландыру; Ауыл шаруашылығын цифрландыру; электрондық сауданы дамыту; қаржылық технологиялар мен қолма - қол ақшасыз төлемдерді дамыту; мемлекет – азаматтарға; мемлекет-бизнеске; мемлекеттік органдардың ішкі қызметін цифрландыру;" ақылды " қалалар; байланыс және АКТ желілерін қамтуды кеңейту ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету; орта есеппен цифрлық сауаттылықты арттыру, техникалық және кәсіптік, жоғары білім беру; халықтың цифрлық сауаттылығын арттыру (даярлау, қайта даярлау); инновациялық даму алаңдарын қолдау; Технологиялық кәсіпкерлікті, стартап мәдениетті және ҒЗТКЖ дамыту; "веналық" қаржыландыруды тарту; инновацияларға сұранысты қалыптастыру. Мынадай нысаналы индикаторларға қол жеткізу жоспарлануда: бөлшек сауданың жалпы көлеміндегі электрондық сауданың үлесі 2022 ж. - 2,6%; 2022 жылы цифрландыру есебінен құрылған жұмыс орындарының өсуі-300 мың адам; 2022 жылы мемлекеттік қызметтердің жалпы көлемінен электронды түрде алынған мемлекеттік қызметтердің үлесі – 80%.

Мәлімделген бағдарламаның ауқымын бағалау үшін 2018-2022 жылдары Бағдарламаны қаржыландыру көздері мен көлемдерін келтіреміз. мәселен, осы жылдар ішінде оны іске асыруға 141 048 387 мың теңге мөлшерінде бюджет қаражаты бағытталатын болады, оның ішінде 2018 ж. - 21 544 099 мың теңге; 2019 ж. –

33 153 045 мың теңге; 2020 ж. – 59 865 614 мың теңге; 2021 ж. - 26 485 629 мың теңге. Сондай - ақ, мо-гут қаражаты ҚР заңнамасында тыйым салынбаған басқа қаржыландыру көздерінен түседі. Сомалар тиісті қаржы жылына арналған бюджетке сәйкес нақтыланатын болады [2]. Бағдарламаның мақсатына жету дамудың екі векторы бойынша қозғалысты білдіреді. Қолданыстағы экономиканы цифрландыру, екіншісі - цифрлық индустрияны құру.

Перспективаға бағытталған екінші вектор ұзақ мерзімді тұрақтылықты қамтамасыз етуді, адами капиталды дамыту деңгейін арттыру, инновациялық даму институттарын құру және тұтастай алғанда ілгерілеу есебінен елдің цифрлық трансформациясын іске қосуды білдіреді - сандық экожүйені дамыту.

Бағдарлама іске асырудың бес негізгі бағытын қамтиды.

1. Экономика салаларын цифрландыру - еңбек өнімділігін арттыратын және капиталдандырудың өсуіне әкелетін серпінді технологиялар мен мүмкіндіктерді пайдалана отырып, ҚР экономикасының дәстүрлі салаларын қайта құру бағыты.

2. Цифрлық мемлекетке көшу-мемлекеттің қажеттіліктерін болжай отырып, халыққа және бизнеске қызмет көрсету инфрақұрылымы ретіндегі функцияларын қайта құру бағыты.

3. Цифрлық Жібек жолын іске асыру-деректерді берудің, сақтаудың және өңдеудің жоғары жылдамдықты және қорғалған инфрақұрылымын дамыту бағыты.

4. Адами капиталды дамыту – білімнің жаңа шындығына - эко – номикасына көшуді қамтамасыз ету үшін креативті қоғам құруды қамтитын қайта құру бағыты.

5. Инновациялық экожүйені құру - бизнес, ғылыми сала және мемлекет арасындағы тұрақты көлденең байланыстары бар технологиялық кәсіпкерлікті және инновацияларды дамыту үшін жағдай жасау бағыты.

2005 жылдан бастап "электрондық үкіметті" қалыптастыру басталды, инновациялық экожүйенің бірқатар элементтері құрылды, "Алатау "ИТП" АЭА, "Назарбаев Университеті" ДББҰ жұмыс істейді, Astana Hub халықаралық технопарк іске қосылады. 2013 жылы мемлекеттік бағдарлама бекітілді

Бүгінгі таңда Ақпараттық технологиялар барлық салаларда белсенді енгізілуде, барлық мемлекеттік қызметтер электрондық форматқа ауыстырылды. Мәселен, мемлекеттік қызметтерді көрсетуге тікелей немесе жанама тартылған

мемлекеттік органдардың базалық инфрақұрылымы мен ақпараттық жүйелері түрінде электрондық үкімет құрылды egov.kz. Халыққа қызмет көрсету орталықтары электрондық құжат айналымына ауыстырылды, заңды және жеке тұлғалар үшін электрондық цифрлық қолтаңбалар жүйесі құрылды. Бухгалтерлік есеп саласы үш бағытта дамитын цифрландыру процестеріне тез бейімделеді: басқару, қаржылық және салықтық есеп. Айта кету керек, Қазақстандағы есеп жұмысы бүгінде айтарлықтай жеңілдеп, соңғы жылдары өзгерді. Салықтық есепті цифрландыру бөлігінде мемлекеттік кірістер комитетінің базасында СОНО АЖ, ЭШФ АЖ және ҚҚС АЖ-Blockchain сияқты Ақпараттық жүйелер құрылды.

Sono - салық есептілігін өңдеу жүйесі. Ол салық есептілігінің барлық нысандарын толтыру және беру үшін бір клиенттік қосымшаны ұсынады. Жүйе шешімді ұсынады-салық есептілігінің барлық нысандарын жүктеудің қажеті жоқ, тек салық төлеушіге қажетті нысандарды жүктеп алып, оларды толтырып, жұмысқа жіберу жеткілікті. 2014 жылғы 1 шілдеден бастап Қазақстанда ерікті негізде (ал 2019 жылдан бастап міндетті негізде) шот – фактураларды электрондық түрде жазу мүмкіндігі пайда болды. Ақпараттық жүйе

"Электрондық шот-фактуралар" (ЭШФ АЖ) сауда операцияларына қатысушылар арасында нақты уақыт режимінде шот - фактураларды электрондық түрде жазып беруге және алмасуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, ЭШФ АЖ бухгалтерлік есеп жүргізу жүйелерімен біріктірілген. Шот-фактураларды электронды түрде жазудың бірқатар артықшылықтары бар: ЭШФ жазып беру мерзімін 15 күнге дейін ұлғайту; шетел валютасында ЭШФ жазып беру мүмкіндігі; өз қызметкерлеріне шот-фактураларды жазып беру құқығын беру мүмкіндігі; ЭШФ, заңды тұлғаның үзінді - көшірме құрылымдық бөлімшелерін басқару мүмкіндігі; сатылған тауарлар, жұмыстар, көрсетілетін қызметтер бойынша тізілімді ұсынбау мүмкіндігі (300.07), егер барлық шот-фактуралар электрондық түрде жазып берілсе; сатып алынған тауарлар, жұмыстар,

көрсетілетін қызметтер бойынша тізілімді ұсынбау мүмкіндігі (300.08), егер барлық шот-фактуралар электрондық түрде жазып берілсе; тауардың өмірлік циклін қарау мүмкіндігі.

Blockchain ҚҚС АЖ - ға келетін болсақ, Blockchain технологиясын қолдану 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап қосылған күн салығын басқарудың жаңа әдістерін қолдану үшін енгізілуде. ҚҚС төлеуші ерікті негізде ҚҚС сомалары бойынша ақша қозғалысын есепке алу үшін ғана пайдаланылатын жеке банктік шот болып табылатын ҚҚС бақылау шотын ашады. Ұсынылған шешімнің негізгі қағидасы-кейіннен жедел қайтару үшін ҚҚС-тың нақты уақыттағы қаржылық ағындарын бақылау. ҚҚС бақылау шоттарын қолданатын экспорттаушылар үшін тексеру нәтижелері бойынша ҚҚС қайтару мерзімі 55-тен 15 жұмыс күніне дейін қысқартылады. Blockchain технологиясын пайдалана отырып, ҚҚС әкімшілендірудің жаңа әдісін қолдану ҚҚС әкімшілендіру процестерін оңтайландыруға және экспорттаушылар үшін ҚҚС қайтару мерзімдерін қысқартуды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді; алдын ала декларацияларды автоматты түрде қалыптастыру; салық органдары тарапынан тексерулер санын қысқарту; ҚҚС жинауды ұлғайту;

Бүгінде қазақстандық банктердің барлығы дерлік қашықтықтан арналар арқылы қызмет көрсетеді, банктердің 70% - ы жеке тұлғаларға интернет және мобильді банкинг арқылы қызмет көрсетеді, банктердің 55% - ы өз қызметтерін мобильді қосымшалар негізінде ұсынады.

Шығындарды есепке алу және өзіндік құнын есептеу, жоспарлау және бюджеттеу сияқты басқарушылық есептің негізгі міндеттері Ақпараттық жүйелер шеңберінде шешілуі мүмкін. Қаржылық есепті жүргізудің барлық дерлік әдістемесі, соның ішінде қаржылық есептілікті жасау да қолданбалы бағдарламаларда сипатталған. Жеткізушілер нарығы өте кең және алуан түрлі, ал кәсіпорындар әзірлеушілерді таңдауда шектелмейді. Әрине, цифрлық технологияларға қайта құрылмас бұрын, кәсіпорындар өздерінің бизнес-процестерін

цифрландыру деңгейіне талдау жасауы керек. Электрондық форматқа қандай процестерді аудару қажет екенін анықтау, шығындарды анықтау және цифрландыру беретін артықшылықтарды қалыптастыру қажет. Көшу туралы шешім қабылданған кезде жаңартуларды бастауға болады [3, 4].

Барлық жұмыстарды кезеңдерге бөлген жөн, өйткені бәрін бірден жасау қиын емес, ұзақ және тиімсіз болуы мүмкін. Кезең-кезеңмен жаңарту инновациялардың әсерін қысқа мерзімде алуға мүмкіндік береді және басшылыққа бүкіл процесті басқаруға мүмкіндік береді.

Экономиканы цифрландыру жағдайында мамандар иеленуі тиіс қажетті құзыреттер туралы айту қажет. Бұл мәселе жоғары оқу орындарының мамандарын даярлау аясында ерекше маңызды. Дамытуды қажет ететін негізгі құзыреттілік-бұл үнемі білім алу қабілеті, Жаңа, тез дамып келе жатқан технологиялар бойынша үнемі жаңа білімді игеруге дайын болу. Бұл қазіргі цифрлық әлемдегі табысты кәсіби өсудің негізгі факторы, яғни кең ауқымды болуы керек қазіргі заманғы технологиялық цифрлық құралдар туралы идеялар digital-құзыреттер деп аталады. Қашықтан жұмыс істеу дағдысы және үлкен көлемдегі ақпаратпен жұмыс істеу қабілеті маңызды болады. Барлық күнделікті Бухгалтерлік жұмыс автоматты түрде жүргізілетіндіктен, деректерді талдау және түсіндіру дағдылары болуы керек маманның рөлі артады.

Әдебиеттер

- 1 <https://ru.fxssi.com/>.
- 2 Об утверждении государственной программы «Цифровой Казахстан»: утв. Постановлением Правительства РК № 827 12.12.2021 г.: https://primeminister.kz/ru/page/view/gosudarstvennaya_programma_digital_kazahstan.
- 3 Исаев Д.В., Кравченко Т.К. Информационные технологии управленческого учета. – Москва, 2019. – С. 65–68.
- 4 Карпова Т.П. Направления развития бухгалтерского учета в цифровой экономике // Известия Санкт-Петербургского государственного экономического университета. – 2018. – № 3(111). – С. 52–57.
- 5 Тайгашинова К.Т Тереңдетілген басқарушылық есеп. Оқулық.-Алматы, 2017.
- 6 Бухгалтерлік есеп : Оқу құралы / Б.Б. Сұлтанова [ж.б.]- Алматы, 2018
- 7 Алимбекова, Г.А. Бухгалтерлік есепті компьютерлендіру Оқу құралы - Алматы, 2017
- 8 Отелбай, Ш.К. 1С- бухгалтерия 8.3 бағдарламасын тәжірибеде қолдану. Оқу құралы.- Алматы, 2020 ж .

References

- 1 <https://ru.fxssi.com/>.
- 2 Ob utverzhenii gosudarstvennoj programmy «Cifrovoy Kazahstan»: utv. Postanovleniem Pravi-tel'stva RK № 827 12.12.2021 g.: https://primeminister.kz/ru/page/view/gosudarstvennaya_programma_digi-tal_kazahstan.
- 3 Isaev D.V., Kravchenko T.K. Informacionnye tehnologii upravlencheskogo ucheta. – Moskva, 2019. – S. 65–68.
- 4 Karpova T.P. Napravlenija razvitija buhgalterskogo ucheta v cifrovoj jekonomike // Izvestija Sankt-Peterburgskogo gosudarstvennogo jekonomicheskogo universiteta. – 2018. – № 3(111). – S. 52–57.
- 5 Tajgashinova K.T Tereñdetilgen basqarushylyk esep. Oqulyk.-Almaty, 2017.
- 6 Buhgalterlik esep : Oqu quraly / B.B. Sultanova [zh.b.]- Almaty, 2018
- 7 Alimbekova, G.A. Buhgalterlik esepi komp'juterlendiru Oqu quraly - Almaty, 2017
- 8 Otelbaj, Sh.K. 1S- buhgalterija 8.3 bagdarlamasyñ tazhiribede qoldanu. Oqu quraly.- Almaty, 2020 zh .

Сведения об авторе

Сыдыкова Айгуль Нургазыновна

Лауазымы: Бизнес және басқару кафедрасының аға оқытушысы, экономика ғылымдарының магистрі AlikhanBokeikhan University

Пошталық мекен-жайы: 071400, Қазақстан Республикасы, Семей қаласы, Шығыс кенті оң жағалау 481

Ұялы. Тел 87783177440

E-mail: nurgaynovnaa@mail.ru

Сыдыкова Айгуль Нургазыновна

Должность: старший преподаватель кафедры бизнес и управление, магистр экономических наук AlikhanBokeikhan University

Почтовый адрес: 071400, Республика Казахстан, г.Семей, ул. Восточный левый 481

Сот. тел: 87783177440

E-mail: nurgaynovnaa@mail.ru

Sydykova Aigul Nurgazynovna

Position: senior lecturer, department of business and management, master of Economic Sciences Alikhan Bokeikhan University

Mailing address: 071400, Republic of Kazakhstan, , st . Eastern Levy 481

Mob.phone: 87783177440

E-mail: : nurgaynovnaa@mail.ru